VÁLTOZÓ TEREK. A Duna menti térség történeti térképeken – kiállítás

2018/08/02 - 2018/09/13

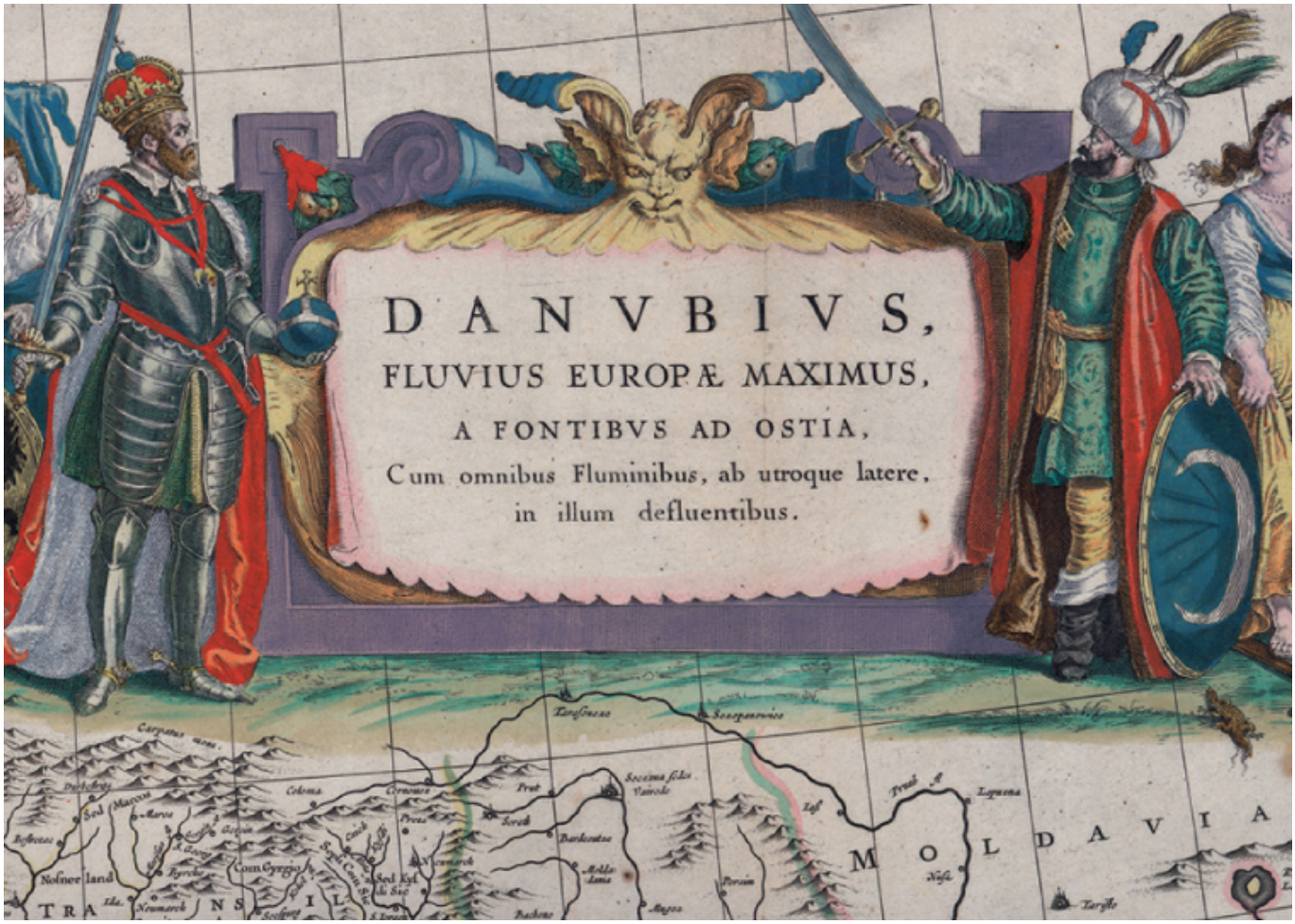

A kiállítás 70 értékes, gyakran első alkalommal kiállított darabja a Duna menti térség térképészetének fejlődését mutatja be 1650 és 1800 között. A kiállítás alapjául az a térképekből és látképekből álló gazdag gyűjtemény szolgált, amelyet a bádeni őrgrófok katonai, hadászati célokból hoztak létre.

A „szép kék Dunával” legkésőbb az ifjabb Johann Strauß keringője óta gondolatainkban egy olyan európai térséget kapcsolunk össze, amelynek a központjai, Bécs és Budapest egyben a Habsburg Birodalom középpontjait is jelentették egykor. Ez azonban nem volt mindig így: csak az Oszmán Birodalommal vívott katonai összetűzések során, a 17. század végén és a 18. század elején sikerült Délkelet-Európa legnagyobb részét meghódítani a német-római császár számára. „Török Lajos”, azaz Lajos Vilmos badeni őrgróf, a császári csapatok főparancsnoka ezekben a harcokban tett szert katonai hírnévre. Ezeket az ismeretlen vidékeket azonban először mégis a térképkészítők munkái jelenítették meg térképeken, akik így új régiókat teremtettek. Az összekötő elemet a Duna jelentette, amely a török háborúkban megszerzett területeket egységes európai térséggé kapcsolta össze: a folyó donaueschingeni eredetétől annak fekete-tengeri torkolatáig.

Az újonnan készített Duna-térképek körmönfont módon legitimálták a hatalmi igényeket és a kulturális függőségi viszonyokat. A pogány és barbár törökökről alkotott ellenségkép szintén ezen az úton terjedt el nagyon gyorsan. Nem utolsósorban ez jelentette a térképkészítők hatalmát, akik felfedezték a Duna menti térséget.

[1]

A kiállítás 70 értékes, gyakran első alkalommal kiállított darabja a Duna menti térség térképészetének fejlődését mutatja be 1650 és 1800 között. A kiállítás alapjául az a térképekből és látképekből álló gazdag gyűjtemény szolgált, amelyet a bádeni őrgrófok katonai, hadászati célokból hoztak létre. A tárlatot az Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde (Dunai Sváb Történelem és Országismeret Intézet), valamint magánadományozók gyűjteményéből származó darabok gazdagítják.

A karlsruhei megnyitót követően a tárlat nemzetközi vándorkiállításként a Duna menti térség számos városában lesz látható Ausztriától Magyarországon, Románián és Szerbián keresztül egészen Horvátországig. A képek egy sokszor ismeretlen Európába hívják utazásra az érdeklődőket. A kiállítás azt a kérdést teszi fel a látogatóknak, hogy a jelenben mit értünk Európán, és milyen képekkel kapcsoljuk össze az egyes régiókat ebben a „közös házban.”

Kapcsolódó publikációk: „Fließende Räume. Karten des Donauraums 1650–1800“ [Változó terek. A Duna menti térség történeti térképeken, 1650–1800] kiállítási katalógus és „Die späten Türkenkriege. Wahrnehmen – Wissen – Erinnern“ [A kései török háborúk. Megtapasztalás – tudás – emlékezés] tanulmánykötet. Mindkét kötet a regensburgi Schnell & Steiner Verlagnál jelent meg és a kiállítás helyszínén megvásárolható.

Helyszín: Országos Széchényi Könyvtár, Budavári Palota „F” épület, Ars Librorum csarnok

Nyitvatartási idő: 2018. augusztus 2. – szeptember 13., keddtől szombatig: 10.00 – 18.00.
A belépődíj személyenként 400,- Ft. Vezetések egyeztetés szerint.

További információ: pr@oszk.hu [2]

A kiállítás megnyitója [3]
A kiállítás szórólapja [4]

A kiállítás az alábbi intézmények közös projektjeként valósult meg: Landesarchiv Baden-Württemberg, Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde és Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ

Kísérőrendezvények a kiállítás helyszínén

- **2018. augusztus 31., 14.00**
  A Lazius-térképtől a Müller-térképig. Magyarországtérképek a török korban. [5]
  Előadás az OSZK Térképtárának kincseiről
  Dr. Danku György, az OSZK kutatója.
  Az esemény a facebookon [6].
- **2018. szeptember 1., 15.00**
  Hajóval Bécs és Konstantinápoly között – császári diplomaták és kémek a kora újkorban.
  Eredeti dokumentumok bemutatásával illusztrált előadás
  Dr. Kerekes Dóra, történész
  Az esemény a facebookon [7].
- **2018. szeptember 11., 16.00**
  Az első világháború térképeken: Határviták – kamarakiállítás [8]
  Az OSZK Térképtára kamarakiállításának megnyitója és tárlatvezetés
  Az esemény a facebookon [9].

2018/08/16 - 15:42

Forrás webcím: http://193.6.201.226/kiallitasok/valtozo-terek-kiallitas

Hivatkozások:
[1] http://193.6.201.226/sites/default/files/Duna-terkep.jpg
[2] mailto:pr@oszk.hu
[3] http://www.oszk.hu/rendezvenyek/valtozo-terek-kiallitasmegnyito
[4] http://193.6.201.226/sites/default/files/Szorolap-valtozo-terek.pdf
[5] http://www.oszk.hu/rendezvenyek/lazius-terkeptol-muller-terkepig-eloadas
[6] https://www.facebook.com/events/2073527876195312/
[7] https://www.facebook.com/events/245424282957116/
[8] http://www.oszk.hu/kiallitasok/az-elso-vilaghaboru-terkepeken-hatarvitak
[9] https://www.facebook.com/events/480370309092031/
[10] http://193.6.201.226/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2016
[11] http://193.6.201.226/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek